

Efekty kształcenia na Wydziale Filozofii i Socjologii

Efekty kształcenia to zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskiwanych w procesie kształcenia w systemie studiów oraz studiów trzeciego stopnia.

§1

Projektowanie efektów kształcenia

1. Zespół programowy danego kierunku studiów – biorąc pod uwagę założone cele kształcenia, charakter badań naukowych prowadzonych na wydziale, możliwości kadrowe, potrzeby uczelni i podmiotów zewnętrznych - określa obszary w ramach których będzie realizowany kierunek studiów.
2. Uwzględniając obszarowe efekty kształcenia wskazane w opisie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego i propozycje modułowych efektów kształcenia, zespół programowy projektuje kierunkowe efekty kształcenia. Kierunkowe efekty kształcenia określają zasób wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych przewidzianych do uzyskania przez studenta w procesie realizacji programu studiów.
3. Przy definiowaniu kierunkowych efektów kształcenia zespół programowy bierze pod uwagę misję i strategię uczelni, wzorce międzynarodowe, potrzeby rynku pracy, zasoby i możliwości Wydziału i Uczelni.
4. Program studiów (który zawiera moduły kształcenia) powinien zapewniać realizację wszystkich kierunkowych efektów kształcenia.
5. Za przygotowanie modułowych efektów kształcenia odpowiedzialny jest koordynator modułu kształcenia. Koordynator przygotowuje opis efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, jakie przeciętny student ma osiągnąć po odbyciu danego kursu wraz z metodami weryfikacji tych efektów.
6. Modułowe efekty kształcenia winny być mierzalne, tj. powinna istnieć metoda sprawdzenia, czy efekty zostały osiągnięte.
7. Koordynator modułu kształcenia zobowiązany jest wskazać kierunkowe efekty kształcenia, jakie realizuje dany moduł oraz stopień realizacji tych efektów kształcenia.
8. Na podstawie przekazanych przez koordynatorów informacji zespół programowy opracowuje tzw. matrycę pokrycia efektów kierunkowych przez efekty modułowe.

9. Na podstawie analizy matrycy efektów kształcenia zespół programowy dokonuje oceny poszczególnych modułów, mając na uwadze: spójność programu kształcenia, stopień realizacji efektów kształcenia przez moduł, adekwatność metod weryfikacji efektów kształcenia, możliwość realizacji efektów kształcenia przy zaproponowanym wymiarze godzinowym. Na tym etapie zespół programowy może zasugerować zmiany w propozycjach przedstawionych przez koordynatorów modułów.
10. Ustalone dla kierunku efekty kształcenia przedstawiane są do zaopiniowania Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia.
11. W przypadku uzyskania opinii pozytywnej, przygotowany projekt efektów kształcenia jest przedstawiany Radzie Wydziału Filozofii i Socjologii, która może wnioskować do Senatu UMCS o zatwierdzenie efektów kształcenia danego kierunku studiów. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia może też zwrócić projekt efektów kształcenia zespołowi programowemu z odpowiednio uzasadnionym zaleceniem modyfikacji.
12. Na podstawie przyjętych przez Senat UMCS efektów kształcenia, zespół programowy przygotowuje projekt pełnego programu kształcenia.
13. Każda modyfikacja kierunkowych efektów kształcenia wymaga zgody Senatu UMCS.
14. Efekty kształcenia są dostępne publicznie na stronie internetowej WFiS.

§ 2

Weryfikacja i doskonalenie efektów kształcenia

Na WFiS prowadzone są systematyczne działania mające na celu monitorowanie realizacji zakładanych efektów kształcenia, weryfikację tych efektów, ocenianie stopnia ich realizacji oraz doskonalenie programów kształcenia. Obowiązują następujące zasady:

1. Monitorowaniu i bieżącej weryfikacji zakładanych efektów kształcenia podlegają wszystkie typy zajęć dydaktycznych prowadzonych na danym kierunku studiów. Procedurą tą objęte są również praktyki.
2. Opiekun roku, dzięki uczestnictwu w spotkaniach ze studentami oraz dzięki kontaktom ze starostą roku, poznaje opinie na temat programu kształcenia, poziomu procesu dydaktycznego i organizacji życia studenckiego. O wszelkich poważnych zastrzeżeniach studentów oraz o stwierdzonych problemach, które są związane z przebiegiem procesu dydaktycznego, opiekun roku informuje przewodniczącego właściwego zespołu programowego lub (w przypadku problemów, które nie są specyficzne dla danego kierunku studiów) przewodniczącego Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. O problemach

możliwych do szybkiego wyeliminowania powinien zostać poinformowany również prodziekan ds. studenckich.

3. Po zakończeniu semestru letniego prowadzący zajęcia i koordynatorzy przedmiotów (modułów kształcenia) zobowiązani są do przeglądu efektów kształcenia oraz metod ich weryfikacji. Prowadzący zajęcia przedstawiają właściwemu zespołowi programowemu ewentualne propozycje modyfikacji zarówno modułowych, jak i kierunkowych efektów kształcenia.
4. Zespół programowy podsumowuje ukończony rok akademicki, biorąc pod uwagę m.in. propozycje koordynatorów modułów i studentów, informacje przekazywane przez opiekunów roku, opinie interesariuszy zewnętrznych, wyniki ankietowych badań studentów i absolwentów, oraz wyniki analizy hospitacji zajęć dydaktycznych (zasady hospitacji zostały określone w *Regulaminie hospitacji zajęć dydaktycznych* przyjętym przez Radę Wydziału WFiS). Rezultatem podsumowania jest sprawozdanie przedstawiane dziekanowi i Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia. Skutkiem podsumowania może być propozycja modyfikacji kierunkowych lub modułowych efektów kształcenia (opiniowana przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia).
5. Zespół programowy może uznać potrzebę modyfikacji efektów kształcenia i podjąć związane z tym prace w dowolnym momencie roku akademickiego.
6. Wydziałowy Zespół ds. spraw Jakości Kształcenia dokonuje ewaluacji procesu kształcenia na WFiS (m.in. ocenia stopień realizacji zakładanych efektów kształcenia) oraz proponuje działania doskonalące i naprawcze. Podstawą dokonywanej oceny jest analiza: wyników badań ankietowych, informacji przekazywanych przez opiekunów roczników, protokołów z hospitacji zajęć dydaktycznych, sprawozdań z działalności zespołów programowych, opinii dziekana, wyników rekrutacji i procesu dyplomowania, opinii interesariuszy zewnętrznych, innych opinii i wniosków kierowanych do Zespołu. Po zakończeniu roku akademickiego Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia przedstawia Radzie Wydziału roczne sprawozdanie ze swej działalności.
7. Dziekan, po zasięgnięciu opinii nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem opinii nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego, przedkłada Radzie Wydziału na koniec roku akademickiego ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia. Ocena ta stanowi podstawę ewentualnych działań doskonalących i naprawczych podejmowanych przez dziekana, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia lub zespoły programowe działające na WFiS.

§ 3

Wykorzystanie wyników badań w zakresie jakości kształcenia prowadzonych w UMCS

A. Ogólnouniwersyteckie Badanie Jakości Kształcenia

1. Raport z badań jest przekazywany przez dziekana (z wyłączeniem informacji dotyczących konkretnych osób) przewodniczącemu Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz przewodniczącym zespołów programowych działających na Wydziale w ciągu czterech tygodni od dnia jego otrzymania.
2. Zespoły programowe zbierają się w celu przeanalizowania raportu. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia organizuje otwarte posiedzenie w celu analizy wyników raportu. W spotkaniu mogą uczestniczyć wszyscy zainteresowani pracownicy i studenci Wydziału. Informacja o terminie spotkania zamieszczana jest z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem na stronie Wydziału.
3. W razie potrzeby, zespoły działające na Wydziale lub władze Wydziału podejmują odpowiednie działania doskonalące lub naprawcze.

B. Ankieta Oceny Zajęć

1. Wyniki osobowe ankiet otrzymuje dziekan, nauczyciele akademicy, których zajęcia były oceniane, oraz bezpośredni przełożeni ocenianych nauczycieli. Wszystkie wymienione osoby dokonują analizy otrzymanych materiałów.
2. Nauczyciele akademicy są zobowiązani do uwzględnienia wyników ankiety w dalszej pracy. Bezpośredni przełożony pracownika, który uzyskał niską ocenę, może zobowiązać go do przedstawienia planu działań zmierzających do uzyskania wyższej oceny.
3. W przypadku stwierdzenia poważnych nieprawidłowości, dziekan, w porozumieniu z dyrektorem instytutu, podejmuje niezwłoczne działania w celu ich usunięcia. W sprawie działań naprawczych dziekan może zasięgnąć opinii Kolegium Dziekańskiego, bezpośredniego przełożonego danego nauczyciela lub Samorządu Studentów.
4. W sytuacji uzyskania przez nauczyciela akademickiego negatywnej oceny w ramach Ankiety Oceny Zajęć (niezależnie od uzyskanego stopnia naukowego i tytułu) zajęcia prowadzone przez niego podlegają hospitaacji. Osobę hospitującą wyznacza dziekan. Decyzję o dalszych krokach podejmuje dziekan stosownie do okoliczności.
5. Wyniki ankiet są uwzględniane przy okresowej ocenie pracowników naukowo-dydaktycznych.

6. Władze Wydziału organizują spotkanie ze studentami, na którym studenci są w sposób ogólny informowani o wynikach Ankiety oraz o działaniach podjętych w związku z tymi wynikami.
7. Uśrednione wyniki WFiS (dostępne na stronie internetowej UMCS) są analizowane przez zespoły programowe poszczególnych kierunków studiów i przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia.

C. Ankieta dla przyjętych na I rok studiów

1. Raport z badań jest przekazywany przez dziekana (z wyłączeniem informacji dotyczących konkretnych osób) przewodniczącym zespołów programowych działających oraz przewodniczącemu Wydziałowego Zespołu ds. jakości Kształcenia w ciągu czterech tygodni od dnia jego otrzymania.
2. Zespoły zbierają się w celu przeanalizowania raportu.
3. W razie potrzeby, zespoły lub władze Wydziału podejmują odpowiednie działania doskonalące lub naprawcze. Zespoły informują o podjęciu takich działań w rocznych sprawozdaniach ze swej działalności.

D. Ankieta dla osób kończących studia wyższe

1. Raport z badań jest przekazywany przez dziekana (z wyłączeniem informacji dotyczących konkretnych osób) przewodniczącym zespołów programowych działających oraz przewodniczącemu Wydziałowego Zespołu ds. jakości Kształcenia w ciągu czterech tygodni od dnia jego otrzymania.
2. Zespoły zbierają się w celu przeanalizowania raportu.
3. W razie potrzeby, zespoły lub władze Wydziału podejmują odpowiednie działania doskonalące lub naprawcze. Zespoły informują o podjęciu takich działań w rocznych sprawozdaniach ze swej działalności.

E. Badanie losów zawodowych absolwentów

1. Raport z badań jest przekazywany przez dziekana (z wyłączeniem informacji dotyczących konkretnych osób) przewodniczącym zespołów programowych działających oraz przewodniczącemu Wydziałowego Zespołu ds. jakości Kształcenia w ciągu czterech tygodni od dnia jego otrzymania.

2. W razie potrzeby, zespoły programowe lub władze Wydziału podejmują odpowiednie działania doskonalące lub naprawcze. Zespoły informują o podjęciu takich działań w rocznych sprawozdaniach ze swej działalności.

F. Badanie jakości kształcenia na studiach III stopnia

1. Kierownik studiów doktoranckich przedstawia wyniki badania na posiedzeniu Rady Wydziału oraz na posiedzeniu Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (którego członkiem jest przedstawiciel Samorządu Doktorantów WFiS).
2. W razie potrzeby, kierownik studiów doktoranckich, władze wydziału lub Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia podejmują odpowiednie działania doskonalące lub naprawcze.

G. Ewaluacja studiów podyplomowych oraz kursów doszkalających

1. Dziekan przekazuje raport z corocznej ewaluacji kierownikom studiów podyplomowych lub kursów doszkalających w zakresie dotyczącym danych studiów lub kursu w ciągu czterech tygodni od dnia otrzymania raportu.
2. Na posiedzeniu Rady Wydziału Dziekan przedstawia wyniki ewaluacji studiów podyplomowych i kursów działających na WFiS.
3. W razie potrzeby, kierownik studiów podyplomowych lub władze wydziału podejmują odpowiednie działania doskonalące lub naprawcze.

§ 4

Potwierdzanie efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną

1. Po wpłynięciu stosownych wniosków i dokumentów (przygotowanych przez osobę ubiegającą się o potwierdzenie efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną) przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się zwołuje posiedzenie Komisji, którego celem jest wyznaczenie egzaminatora (w uzasadnionych przypadkach egzaminatorów) posiadającego kompetencje w zakresie danego modułu.
2. Egzaminator decyduje o wyborze metody sprawdzenia, czy kandydat dysponuje wiedzą, kompetencjami i umiejętnościami, umożliwiającymi zaliczenie danych modułów zajęć.
3. Egzamin przeprowadzany jest przez wyznaczonego egzaminatora w obecności przewodniczącego Wydziałowej Komisji lub jej członka wyznaczonego przez przewodniczącego.

4. Egzaminator wystawia kandydatowi ocenę. Ocena pozytywna zwalnia kandydata z obowiązku uczestniczenia w zajęciach odpowiadających danemu modułowi. Egzaminator sporządza protokół z przeprowadzonego egzaminu i przedkłada go Wydziałowej Komisji do zatwierdzenia.
5. Posiedzenia Wydziałowej Komisji są protokołowane. Protokoły przekazywane są do dziekanatu.
6. Informowaniem kandydata o przebiegu procedury potwierdzania efektów uczenia się, a także przygotowaniem, gromadzeniem i przekazywaniem stosownej dokumentacji zajmuje się dziekanat.

Podstawy prawne

- Ustawa *Prawo o szkolnictwie wyższym* z dnia 27 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. 2014 poz. 1370) z późniejszymi zmianami
- Rozporządzenie MNiSW z dn. 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (z późniejszymi zmianami)
- Uchwała Nr XXIII – 22.3/15 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
- Uchwała Nr XXIII – 11.6/13 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie wytycznych do projektowania efektów kształcenia, programów kształcenia i planów studiów oraz uruchamiania nowych kierunków studiów pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich (z późniejszymi zmianami)
- Uchwała Nr XXIII – 11.5/13 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

- Zarządzenie Nr 33/2014 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie prowadzenia badań jakości kształcenia w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (z późniejszymi zmianami)
- Zarządzenie Nr 121/2013 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie szczegółowych zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
- Uchwała Nr 34/2016 Rady Wydziału Filozofii i Socjologii UMCS w Lublinie z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu hospicji zajęć dydaktycznych
- Uchwała Nr 82/2015 Rady Wydziału Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 17 czerwca 2015 r. - Szczegółowe zasady potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną obowiązujące na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS w Lublinie
- Uchwała 90/2014 Rady Wydziału Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 3 grudnia 2014 r. w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej procedur Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

